

برای حراست از خرده فرهنگ های ایرانی باید پیوست فرهنگی داشته باشیم

به گزارش پایگاه خبری تحلیلی تحول اجتماعی **احمد راستینه هفتجانی** در گفت و گو با خبرنگار **خبرگزاری خانه ملت** در مورد انتشار خبری مبنی بر اینکه ۲۴ گویش زبان فارسی در معرض نابودی است، گفت: فرهنگ ایرانی و اسلامی ما ترکیبی از خرده فرهنگها است و مجموعه این خرده فرهنگها از گویشها، آداب و رسوم و سبک زندگی اقوام محلی تشکیل شده است. تمرکز در سبک زندگی محلی و حمایت از گویشهای قومیت‌های مختلف یکی از مهمترین مباحثی است که میتواند یک خرده فرهنگ در تقابل با فرهنگ حفظ کند.

نماینده مردم شهرکرد، بن و سامان افزود: برای حفظ و نگهداری خرده فرهنگها که مجموعه‌ای از آداب و رسوم و قومیت‌ها هستند، به پیوست فرهنگی نیازمند هستیم. در این بین استفاده بی‌برنامه از ارتباطات دیجیتال آسیبی به فرهنگ و خرده فرهنگها وارد کرده است. خرده فرهنگها برای زنده ماندن، به یک برنامه جامع همراه با پیوست‌های فرهنگی نیازمند هستند؛ بر همین اساس باید توسعه ارتباطات دیجیتال در شبکه‌های اجتماعی را هدفمند کنیم.

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی متولی اصلی حفظ و ترویج فرهنگها

وی ادامه داد: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی متولی اصلی حفظ و ترویج فرهنگ و خرده فرهنگها است. گویشها که جزئی از خرده فرهنگها محسوب می‌شوند، باید به عنوان جزو مهم اولویت‌های اقوام حفظ و نگهداری شوند و چون جزو آثار ناملموس فرهنگ کهن ما هستند، نباید به دست فراموشی سپرده شوند.

اصل ادبیات فارسی در برابر واژگان بیگانه غربی تضعیف شده است؛ بنابراین برای تقویت خرده فرهنگها، آموزش گویشها و لهجه‌ها باید ارتباط بین نسلی را در جامعه تقویت کنیم و مانع از گسست بین نسلها باشیم

راستینه یادآور شد: تنوع گویش در زبان فارسی به اشکال متفاوتی نظیر؛ فارسی، کردی، بلوچی، مازندرانی، گیلکی، لری، ترکی، ارمنی، عربی و... خود را نشان داده است. این گویشها نه تنها آسیبی برای زبان رسمی کشور محسوب نمی‌شوند، بلکه حمایت از ساماندهی این مجموعه گویشها و تمرکز بر انتقال درست بین نسلی آن میتواند به فرهنگ و ادبیات فارسی ما کمک ویژه‌ای کند. برای حفظ و نگهداری از گویشها، فرهنگ و ادبیات ما دارای مسئولیت خطیری است.

وی افزود: متأسفانه در طی چند دهه اخیر نتوانستیم خرده فرهنگها را تقویت، حفظ، نگهداری و هدایت کنیم. اصل ادبیات فارسی در برابر واژگان بیگانه غربی تضعیف شده است؛ بنابراین برای تقویت خرده فرهنگها، آموزش گویشها و لهجه‌ها باید ارتباط بین نسلی را در جامعه تقویت کنیم و مانع از گسست بین نسلها باشیم.

نمایش کمیسیون فرهنگی برای حفظ زبان فارسی

نماینده مردم در مجلس یازدهم تصریح کرد: کمیسیون فرهنگی برنامه‌ای را از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با عنوان تقویت سبک زندگی ایرانی و اسلامی مطالعه کرده است که امیدواریم این برنامه جامع در هفته‌های آینده به کمیسیون ارجاع داده شود. بخشی از این برنامه مربوط به سبک زندگی ایرانی و اسلامی است که روی خرده فرهنگها و تثبیت گویشها و آموزش بین نسلی تمرکز دارد.

تأثیر اقتصاد بر فرهنگها

راستینه در مورد مباحث اقتصادی و تأثیر آن بر خرده فرهنگها گفت: بخش قابل توجهی از خرده فرهنگها در مناطق روستایی و عشایری هستند که تحت تأثیر مسائل اقتصادی قرار گرفته‌اند. زمانی که از اقتصاد روستایی حمایت نشود، بی‌شک شاهد مهاجرت روستاییان خواهیم بود. این مقدمه تقابل فرهنگ روستایی با فرهنگ شهرنشینی است. شهرنشینی به تنهایی ابعاد گسترده‌ای از آسیبها را به همراه خواهد داشت و گاهی شاهد حذف خرده فرهنگهای روستایی بوده‌ایم که این موضوع تهدیدی برای از بین رفتن گویشها و لهجه‌های محلی است. برای اینکه بتوانیم خرده فرهنگها را حفظ کنیم، باید اقتصاد روستایی و عشایری را در قالب قومیت و عشیره‌ای بودن تقویت کنیم.

تأثیرات اقتصاد جهانی بر ادبیات فارسی

عضو کمیسیون فرهنگی با اشاره به تأثیرات اقتصاد جهانی به زبان فارسی گفت: در سطح بین المللی پیشروی جهان به سمت اقتصادی‌تر شدن مردم به آموختن دیگر زبانها سوق می‌دهد. این تهدید بزرگی است برای نابودی زبانهای دیگر منجمله زبان فارسی که ارزش تاریخی و فرهنگی دارد و گنجینه‌های بزرگ و میراث بشری است و باید اصالت خود را حفظ کند.

برنامه‌هایی همچون شاهنامه خوانی و حافظ خوانی و دوره‌های شبانه که از قدیم برگزار و باعث انتقال نسل به نسل این فرهنگ در قالب ادبیات می‌شد، متأسفانه به مرور زمان دستخوش آسیب قرار گرفته است

نماینده مردم در مجلس ادامه داد: فرهنگ و ادبیات فارسی ما امروزه یک مجموعه گرانها و ارزشمند از ادبیات کهن کشور ما است. نباید این میراث کهن و ناملموس ایرانی در گذر زمان به دست فراموشی سپرده شود و باید منبع غنی فرهنگی در دسترس همگان باشد. امروزه دسترسی به کتب و منابع غنی فارسی در کشور بسیار کاهش یافته است. از طرفی برنامه‌هایی همچون شاهنامه خوانی و حافظ خوانی و دوره‌های شبانه که از قدیم برگزار و باعث انتقال نسل به نسل این فرهنگ در قالب ادبیات می‌شد، متأسفانه به مرور زمان دستخوش آسیب قرار گرفته است. ضرورت دارد طرح جامع و کاملی در افزایش سرانه مطالعه خانواده‌ها در چارچوب نشستها و همایشها شکل بگیرد.

عضو کمیسیون فرهنگی در پایان خاطر نشان کرد: پژوهشکده زبان فارسی باید در هر شهر و روستایی ظرفیتهایی را برای آشنایی بیشتر مردم با فرهنگ غنی ایران فراهم کند. این ظرفیتها می‌تواند در قالب تورهای گردشگری منطقه‌ای و محلی با به کارگیری مربیانی که معرف این فرهنگ غنی هستند، رونق بگیرد. صدا و سیما، مجموعه رسانه‌ای و تبلیغاتی کشور باید برنامه جامع با هدف حفظ زبان فارسی و گویشهای متفاوت آن را فراهم کند.

نویسنده : مجتبی کدی، تاریخ ارسال : شنبه 15 آبان 1400 ساعت 10:58 قبل از ظهر